

тежнение за църковнонародно обособяване. Реформирането на системата за подбор на свещеници е критикувано от позициите на налични факти за ръкополагане на крайно неподходящи кандидати в Търновска епархия (I, 8, 21 септември 1863; I, 9, 5 октомври 1863). Свелянето на патриарх Йоаким II¹⁸ не е обвързано с положителна перспектива за националния интерес: „И от падането или непадането на патрика за нас българите няма никакъв мердар, защото който и да бъде гръцки патрик, то се знае, че няма да оставят гърците да даде на българите каквото искат“. (I, 3, 13 юли 1863). По повод на този конкретен казус, както и във връзка с всички кадрови и административно-управленски промени по върховете на Вселенската църква, редакторът на „Гайда“ препоръчва на българските представители и на останалите дейци, ангажирани с Въпроса, да не се намесват по никой начин вътрешнопатриаршеските дела. Следвайки твърдото убеждение на мнозинството от сънародниците си, Славейков държи отговорни гърците архиереи за широко разпространеното нехайство на свещеническото съсловие към духовните нужди на епархиите и за моралния упадък на големи групи монаси. „Таквизи са днес за днес повечето от нашите калугери, защото таквиз са ги искали да бъдат гърците владици и на туй плачевно състояние те са ги докарали, като са задушавали в тях проявенията на [в]сяка благородна мисъл.“ (I, 8, 21 септември 1863). Като подчертава, че до това състояние се е стигнало в резултат от некомпетентността и корумпираността на патриаршеските поставеници, редакторът отсича: „Тежко на българите от гръцки управии!“ (I, 9, 5 октомври 1863). В стремежа си да предпази сънародниците си от риска да се подведат по някои привидно добронамерени прояви и/или декларации от страна на обвързаните с Вселенската църква гърци, редакторът на „Гайда“ настоява да не се вярва на техните привидно приятелски твърдения, че са „наши братя, съседници, единоверци, просветители, добромисленици, доброжелатели и др.“. Нещо повече, Славейков системно внушава на читателите, че въпросните среди са „наши заклетни врагове, изедници, лиховеци, лицемерци, прослепители и зломисленици“ (I, 2, 30 юни 1863).

С остър език и нетърпящ възразение тон П. Р. Славейков развива идеята, че патриаршеските архиереи провеждат целенасочена денационализаторска политика в българските епархии. В резултат на тази политика се разграждат основни структури на обществото и се подронват устоите на православието. Върху страниците на „Гайда“ тази теза звучи не само остро, но и предизвикателно: „Фанариотските тези деспоти и духовни наши тирани - не са ли те, които ся поругаха с нашите светини, които обърнаха вярата Христова на търговия, които вързаха словото Божие и запусиха черквите ни и ги обърнаха на вертеп разбойнически? Не техни-